

Alkuperäinen: englantia

**Naisten syrjinnän poistamista käsittelevä komitea
41. istunto
30.6.-18.7.2008**

Naisten syrjinnän poistamista käsittelevän komitean loppupäätelmät: Suomi

1. Komitea käsittelee Suomen viidennen ja kuudennen määräaikaisraportin (asiakirjat CEDAW/C/FIN/5 ja CEDAW/C/FIN/6) 841. ja 842. kokouksessaan 9. heinäkuuta 2008 (ks. asiakirjat CEDAW/C/SR.841 ja CEDAW/C/SR.842). Komitean asiakohdat ja esittämät kysymykset sisältyvät asiakirjaan CEDAW/C/FIN/Q/6 ja Suomen hallituksen vastaukset asiakirjaan CEDAW/C/FIN/Q/6/Add.1.

Johdanto

2. Komitea kiittää sopimusvaltiota sen viidennestä ja kuudennesta määräaikaisraportista, joissa noudatettiin komitean ohjeita määräaikaisraporttien laadinnasta ja otettiin huomioon sen aikaisemmat loppupäätelmät. Komitea kiittää sopimusvaltiota myös sen kirjallisista vastauksista ennen komitean istuntoa kokoontuneen työryhmän esittämiin kysymyksiin samoin kuin sen suullisista vastauksista ja lisäselvityksistä komitean suullisiin kysymyksiin.

3. Komitea kiittää sopimusvaltiota sen asettamasta valtuuskunnasta, jota johti ulkoasiainministeriön ihmisoikeustuomioistuin- ja -sopimusasioiden yksikön päällikkö ja johon kuului edustajia eri ministeriöistä ja muista virastoista sekä kansanedustajia. Komitea toteaa arvostavansa sitä suoraa, avointa ja rakentavaa keskustelua, joka käytiin valtuuskunnan ja komitean jäsenten välillä.

Myönteiset näkökohdat

4. Komitea kiittää sopimusvaltiota sen toteuttamista lainsäädäntöuudistuksista, joiden tarkoituksena on poistaa naisten syrjintää ja edistää sukupuolten tasa-arvoa. Erityisesti komitea toteaa myönteisesti vuonna 2005 toteutetun naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain uudistuksen, jolla kiellettiin välillinen syrjintä, ulotettiin kiintiösäännös koskemaan kuntien välisen yhteistoiminnan elimiä ja asetettiin todistustaakka vastaajalle. Komitea myös kiittää sopimusvaltiota myös vuonna 2004 tapahtuneesta yhdenvertaisuuslain säätämisestä. Tällä lailla luotiin yleinen kehys henkilöiden yhdenvertaiselle kohtelulle työ- ja elinkeinoelämässä rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumatta.

5. Komitea pitää myönteisinä sopimusvaltion nais- ja tyttökaupan torjumiseksi toteuttamia toimenpiteitä. Näihin kuuluvat muun muassa äskettäin kansallinen ihmiskaupan vastainen tarkennettu toimintasuunnitelma, mahdollisuus myöntää oleskelulupa ihmiskaupan uhreille sekä se, että Suomi ratifioi vuonna 2006 kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden

Kansakuntien yleissopimuksen lisäpöytäkirjan ihmiskaupan, erityisesti naisten ja lasten kaupan ehkäisemisestä, torjumisesta ja rankaisemisesta.

6. Komitea panee tyytyväisenä merkille, että Suomessa naisten osuus kansanedustajista on 42 prosenttia ja ministereistä 60 prosenttia. Nämä osuudet ovat maailman korkeimpien joukossa.

7. Komitea onnittelee sopimusvaltiota sen kansainvälisistä avustusohjelmista ja kahdenvälisistä yhteistyöohjelmista, joilla pyritään edistämään ja turvaamaan naisten oikeuksia. Komitea myös onnittelee sopimusvaltiota sen kansallisista ja kansainvälisistä pyrkimyksistä tehostaa naisia, rauhaa ja turvallisuutta koskevan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (2000) täytäntöönpanoa.

Tärkeimmät huolenaiheet ja suositukset

8. Komitea muistuttaa sopimusvaltion velvollisuudesta panna kaikki yleissopimuksen määräykset täytäntöön järjestelmällisesti ja jatkuvasti, ja katsoo, että sopimusvaltion on kiinnitettävä ensisijaista huomiota nyt käsiteltävissä loppupäätelmissä esitettyihin huolenaiheisiin ja suosituksiin seuraavan määräaikaisraportin antamiseen asti. Näin ollen komitea kehottaa sopimusvaltiota täytäntöönpanotoimissaan keskittymään loppupäätelmissä määritettyihin alueisiin sekä raportoimaan toteuttamistaan toimista ja saavuttamistaan tuloksista seuraavassa määräaikaisraportissaan. Komitea kehottaa sopimusvaltiota toimittamaan nämä loppupäätelmät kaikille toimivaltaisille ministeriöille sekä eduskunnalle ja oikeuslaitokselle niiden täysimittaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

Sukupuolten tasa-arvoa koskevan lainsäädännön uudistaminen

9. Komitea panee merkille hallituksen äskettäisen aloitteen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistamiseksi sekä uudistuksen vaihtoehtoja valmistelevaan asetetun toimikunnan perustamisesta. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain ja yhdenvertaisuuslain yhdistäminen saattaisi johtaa naisten syrjintäkysymyksen näkyvyyden vähentymiseen, mukaan lukien sen monialainen luonne, ja vastaavasti naisten suojelun heikentymiseen. Komitea on myös huolestunut siitä, että tällainen yhdistäminen saattaisi johtaa sukupuolten tasa-arvon edistämiseen tarkoitettujen voimavarojen vähentymiseen ja aiheuttaa tarpeeseen priorisoida eri syrjintäperusteiden välillä.

10. Komitea kehottaa sopimusvaltiota varmistamaan, että naisten syrjintäkysymys, mukaan lukien sen monialaisuus, saa riittävää näkyvyyttä ja huomiota tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädännön uudistustyössä ja tämän lopputuloksessa. Komitea suosittelee myös, että valvonta- ja seurantaviranomaisille, erityisesti vähemmistövaltuutetulle ja tasa-arvovaltuutetulle, annetaan lisävoimavaroja kaikkien mahdollisten uusien tehtävien hoitamista varten.

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen

11. Komitea suhtautuu myönteisesti sopimusvaltion pyrkimykseen varmistaa, että sukupuolinäkökulma on valtavirtaistettu alusta alkaen kaikessa lainvalmistelussa ja talousarviomenettelyssä ja kaikissa muissa keskeisissä hankkeissa sekä, samoin kuin siihen, että sopimusvaltiossa otetaan huomioon tasa-arvonäkökohdat talousarvioita laadittaessa. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, ettei valtavirtaistamisstrategian käytön koordinoitua ja tehokasta seurantaa ja valvontaa eri virastojen ja kaikkien tasojen politiikoissa ja ohjelmissa ole varmistettu.

12. Komitea suosittelee, että luodaan korkealla hallitustasolla riittävät voimavarat omaava järjestelmä, joka aktiivisesti ottaa vastuun ja johtavan roolin sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamisstrategian täytäntöönpanon koordinoimiseksi koko muun valtionhallinnon politiikoissa ja ohjelmissa kaikilla hallinnon tasoilla, ja jolla järjestelmällä varmistetaan saavutettujen tulosten tehokas valvonta ja arviointi. Komitea myös kannustaa sopimusvaltiota luomaan tällaisen järjestelmän varmistukseksi, että yleissopimusta koskevaa tietoa saataisiin tehokkaasti edistettyä kaikilla hallitustasoilla ja -sektoreilla naisten ja miesten välisen oikeudellisen ja tosiasiallisen tasa-arvon edistämiseksi.

Yleissopimuksen ja valinnaisen pöytäkirjan näkyvyys

13. Komitea panee merkille, että ulkoasiainministeriön verkkosivuilta on saatavissa tietoa yleissopimuksesta ja sen valinnaisesta pöytäkirjasta. Komitea on kuitenkin huolestunut siitä, että Suomessa ei olla yleisesti tietoisia yleissopimuksesta, sen valinnaisesta pöytäkirjasta määrätyistä menettelyistä, joilla naisten oikeuksien loukkauksiin voidaan puuttua, komitean yleissopimusta auktoritatiivisesti tulkitsevista yleisluontoisista suosituksista eikä komitean kannanotoista yksilövalitusasioissa ja tutkintatapauksissa.

14. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan 13 artiklaan perustuvan veloitteensa mukaisesti konkreettisiin toimenpiteisiin tehdäkseen yleissopimuksen ja sen valinnaisen pöytäkirjan laajalti tunnetuksi ja hankkiakseen niille julkisuutta sekä helpottaakseen tiedon saantia yleisluontoisista suosituksista sekä komitean kannanotoista ja suosituksista yksilövalitusasioissa ja tutkintatapauksissa.

Naisiin kohdistuva väkivalta

15. Komitea huomioi sopimusvaltion toteuttamat eri pyrkimykset naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi, kuten mahdollisuuden määrätä lähestymiskielto samassa taloudessa asuville henkilöille. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut naisiin kohdistuvan väkivallan suuresta yleisyydestä, mukaan lukien perheväkivallan uhreina kuolleiden naisten korkeasta lukumäärästä, seksuaalisesta häirinnästä, kokonaisvaltaisen strategian puuttumisesta kaikenlaisen naisiin kohdistuvan väkivallan torjumiseksi ja sellaisen tehokkaan institutionaalisen järjestelmän puuttumisesta, jollaisella hallitustasolla koordinoitaisiin, seurattaisiin ja arvioitaisiin toimia tämän suuren ongelman estämiseksi ja käsittelemiseksi. Komitea on huolestunut myös siitä, että naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntapolitiikassa käytetään sukupuolineutraalia kieltä, mikä heikentää näkemystä siitä, että tämä väkivalta selvästi ilmentää naisten syrjintää. Lisäksi komitea on huolestunut siitä, että uusi sovittelumenettely saattaa johtaa siihen, että väkivaltaa kokeneet naiset joutuvat uudelleen väkivallan uhreiksi. Komitea pitää valitettavana, että turvakotien lukumäärä, joista monet ovat kansalaisjärjestöjen perustamia ja toimivat niiden aloitteesta, ei riittävä naisten tarpeisiin nähden, ei numerollisesti eikä toimintamuotonsa osalta.

16. Komitea kehottaa sopimusvaltiota tehostamaan pyrkimyksiään kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan, mukaan lukien perheväkivallan, estämiseksi ja käsittelemiseksi komitean yleisluontoisen suosituksen nro 19 ja sopimusvaltion ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallisen määräaikaistarkastelun yhteydessä antaman lupauksen (A/HRC/WG.6/1/FIN/4, 50. kohta) mukaisesti. Lisäksi komitea kehottaa sopimusvaltiota kiireellisesti saamaan aikaan kokonaisvaltaisen strategian tai toimintasuunnitelman ja kampanjan kaikenlaisen naisiin ja tyttöihin kohdistuvan väkivallan estämiseksi ja poistamiseksi

sekä luomaan tehokkaan institutionaalisen ministeritasoisen järjestelmän koordinoimaan, seuraamaan ja arvioimaan toteutettujen toimenpiteiden tehokkuutta. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio tekee selvityksiä ja seuraa tiiviisti sovittelusta annetun uuden lain täytäntöönpanoa varmistaakseen, että sovittelumenettelyn toteuttamisessa kunnioitetaan ja edistetään naisten ihmisoikeuksia ja ettei se johda rikoksentekijöiden välttymiseen syyteeltä. Komitea kehottaa sopimusvaltiota varmistamaan, että väkivallan uhreiksi joutuneille naisille on tarjolla riittävä määrä turvakoteja, joissa on asiantunteva henkilöstö ja joita varten on osoitettu asianmukaiset taloudelliset voimavarat. Lisäksi komitea suosittelee, että turvakodeissa noudatetaan tiukkoja salassapitomenettelyjä uhrin henkilöllisyyden ja turvakotien sijainnin salaamiseksi. Komitea kehottaa sopimusvaltiota ryhtymään toimenpiteisiin seksuaalisen häirinnän säätämiseksi rangaistavaksi lainsäädännössään.

Naiskauppa ja prostituutio

17. Komitea panee merkille, että seksipalvelujen ostaminen ihmiskaupan ja parituksen uhreilta on säädetty rangaistavaksi vuonna 2005 hyväksytyllä lainmuutoksella. Komitea pitää kuitenkin valitettavana tiedon ja tilastotiedon puutetta prostituution esiintymisestä sopimusvaltiossa, mukaan lukien hieromalaitosten piiloprotituutio. Komitea on huolestunut ihmiskaupan vastaisten toimintasuunnitelmien määrän kasvusta ja niiden välisen koordinaation puutteesta.

18. Komitea pyytää sopimusvaltiota antamaan seuraavassa määräaikaissäätönsä täydelliset tiedot ja tilastotiedot sekä meneillään olevan naisten prostituution hyväksikäyttöä koskevan tutkimuksen tulokset, mukaan lukien hieromalaitosten piiloprotituutio, ja esittämään arvion lainsäädännön siihenastisesta täytäntöönpanosta. Sopimusvaltiota kannustetaan laatimaan edelleen strategioita ja ohjelmia, joilla ehkäistään naisia ryhtymästä prostituoiduiksi, sekä luomaan kuntoutus- ja tukiohjelmia niitä naisia ja tyttöjä varten, jotka haluavat lopettaa prostituoituna toimimisen, mukaan lukien tieto vaihtoehtoisista toimeentulokeinoista ja niitä koskeva tuki. Komitea pyytää sopimusvaltiota tehostamaan yhteistyötä niiden toimijoiden välillä, jotka vastaavat ihmiskaupan vastaisten toimintasuunnitelmien seurannasta, muun muassa koordinoinnista alkuperä- ja kauttakulkumaiden kanssa.

Viestimien ja mainonnan stereotypit

19. Komitea on huolestunut siitä, että sopimusvaltiossa tapahtuva joukkoviestintä ja mainonta sisältävät yhä enemmän pornografiaa ja että yliseksualisoitu naiskuva voimistaa olemassa olevia stereotyyppisiä naisista seksiohjeina ja heikentää tyttöjen itsetuntoa.

20. Komitea kehottaa sopimusvaltiota vahvistamaan strategioitaan pornografian ja seksuaalisuuden torjumiseksi joukkoviestinnässä ja mainonnassa sekä raportoimaan näiden strategioiden tuloksista seuraavassa määräaikaissäätönsä. Komitea pyytää sopimusvaltiota ryhtymään ennakoiviin toimenpiteisiin varmistaakseen, että joukkoviestintä ja reportaasit ovat syrjimättömiä ja edistävät myönteisiä mielikuvia tytöistä ja naisista, sekä lisäämään tietoisuutta näistä asioista viestintäomistajien ja muiden asianomaisten viestintäalan toimijoiden piirissä.

Yhdenvertainen osallistuminen poliittiseen ja julkiseen toimintaan

21. Komitea suhtautuu myönteisesti siihen, että hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan sisältyneillä toimenpiteillä on saatu lisäyksi naisten määrää valtionyhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden hallituksissa. Se on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, että naisten prosenttimääräinen osuus korkeissa

asemissa on vähäinen varsinkin yksityisellä sektorilla, tiedemaailmassa ja diplomaattikunnassa. Komitea panee merkille, ettei maahanmuuttaja- ja vähemmistönaisten osallistumisesta poliittiseen ja julkiseen toimintaan ja tiedemaailman toimintaan ole tilastotietoja.

22. Komitea kehottaa sopimusvaltiota tehostamaan toimenpiteitään korkeisiin aseisiin nimitettävien naisten lukumäärän kasvun edistämiseksi, erityisesti tiedemaailmassa ja yksityisellä sektorilla. Se suosittelee ottamaan käyttöön ennakoivia toimenpiteitä, joilla rohkaistaan naisia enemmän hakemaan korkeita virkoja ja toimia, sekä naisten ja miesten tosiasiallisen tasa-arvon toteutumisen jouduttamiseksi kannustaa sopimusvaltiota hyödyntämään ja tehokkaasti toteuttamaan yleissopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen ja komitean yleisluontoisen suosituksen nro 25 mukaisia väliaikaisia erityistoimia. Komitea kehottaa sopimusvaltiota varmistamaan, että naisten edustus poliittisissa ja julkisissa elimissä kuvastaa täysimittaisesti väestön monimuotoisuutta ja käsittää myös maahanmuuttaja- ja vähemmistönaiset. Se pyytää sopimusvaltiota seuraavassa määräaikaisraportissaan antamaan tilasto- ja muuta tietoa naisten, mukaan lukien maahanmuuttaja- ja vähemmistönaiset, edustuksesta poliittisessa ja julkisessa toiminnassa, tiedemaailmassa ja diplomaattikunnassa.

Koulutus

23. Komitea panee huolestuneena merkille, että varhaiskasvatuksesta puuttuu sukupuolinäkökulma ja että opetussuunnitelmat ja oppimateriaalit ovat yleisesti sukupuolineutraaleja. Lisäksi se toteaa huolestuneena suuren määrän tyttöjä kokevan seksuaalista häirintää kouluissa ja asianmukaisen opettajakoulutuksen puutteen tämän ilmiön käsittelemiseksi.

24. Komitea kehottaa sopimusvaltiota tarkistamaan opetussuunnitelmat perusteellisesti sekä ottamaan käyttöön sellaiset sukupuolisensitiiviset opetussuunnitelmat ja -menetelmät, joilla puututaan naisten syrjinnän rakenteellisiin ja kulttuurisiin syihin. Lisäksi se pyytää sukupuolikysymysten ja sensitiivisyysopetuksen sisällyttämistä erottamattomaksi ja olennaiseksi osaksi kaikkeen opettajankoulutukseen.

Työllisyys

25. Komitea on edelleen huolestunut naisten epäedullisesta työmarkkina-asemasta, joka näkyy siinä, että työmarkkinat ovat sekä vertikaalisesti että horisontaalisesti merkittävästi eriytyneet naisten ja miesten välillä. Lisäksi komitea on huolestunut jatkuvasta sukupuoleen perustuvasta 20 prosentin palkkaerosta, naisten suuremmasta määrästä määräaikaisissa työsuhteissa, naisten laittomasta irtisanomisesta raskauden ja synnytyksen perusteella sekä vanhempainlomaa ottavien miesten vähäisestä lukumäärästä.

26. Komitea kehottaa sopimusvaltiota priorisoimaan naisten tosiasiallisen tasa-arvon aikaansaamista työmarkkinoilla miesten kanssa, jotta yleissopimuksen 11 artiklaa täydellisesti noudatettaisiin. Se suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy konkreettisiin toimenpiteisiin, mukaan lukien yleissopimuksen 4 artiklan 1 kappaleen ja komitean yleisluontoisen suosituksen nro 25 mukaiset väliaikaiset erityistoimet, sekä vertikaalisen että horisontaalisen sukupuolisegregaation poistamiseksi, naisten ja miesten välisen palkkaeron lopettamiseksi, samoin kuin toimenpiteisiin raskauden ja synnytyksen perusteella tapahtuvien naisten laittomien irtisanomisten estämiseksi. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio pyrkii edelleen varmistamaan perhe- ja työvelvoitteiden yhteensovittamisen ja edistämään koti- ja perhevelvollisuuksien tasapuolista jakautumista naisten ja miesten kesken, mukaan lukien sellaisten kannustimien kehittäminen, jotka rohkaisevat useampia miehiä käyttämään vanhempainlomaa.

Tyttöjen terveys

27. Komitea ilmaisee huolensa tyttöjen mielenterveystilanteen heikentymisestä, mukaan lukien masennus, syömishäiriöt ja lisääntynyt alkoholin ja huumeiden käyttö. Komitea on erityisen huolestunut tyttöjen itsemurhien suuresta määrästä.

28. Komitea kehottaa sopimusvaltiota tarpeellisiin toimenpiteisiin, joilla puututaan tyttöjen mielenterveyden heikentymiseen, estetään ja torjutaan alkoholin ja huumeiden käyttöä sekä ehkäistään tyttöjen itsemurhia. Se suosittelee myös murrosikäisille tytöille suunnattavia valistus- ja koulutuskampanjoita, toteuttavaksi erityisesti joukkoviestinten avulla.

Maahanmuuttajanaiset

29. Komitea on huolestunut siitä, että maahanmuuttajanaiset kohtaavat edelleen moninkertaista syrjintää, muun muassa koulutukseen pääsyssä ja työhönotossa ja terveydenhuoltopalveluissa. Se on erityisen huolestunut maahanmuuttajanaisten korkeasta työttömyysasteesta. Se on huolestunut myös siitä, että maahanmuuttajanaiset voivat olla erityisen alttiita köyhyydelle ja väkivallan eri muodoille, mukaan lukien perheväkivalta ja sukuelinten silpominen, ja että heillä on vaikeuksia saada koulutustaan, kokemustaan ja pätevyyttään vastaavia töitä.

30. Komitea kehottaa sopimusvaltiota jatkuvasti tarkastelemaan ja huolellisesti seuraamaan lainsäädäntönsä ja politiikkansa vaikutuksia maahanmuuttajanaisten kannalta, jotta tämä voi tarvittaessa tehokkaihin korjaaviin, näiden naisten tarpeita vastaaviin toimenpiteisiin, mukaan lukien sukupuolinäkökulman selkeä huomioon ottaminen toteutettaessa hallituksen maahanmuuttopoliittista ohjelmaa. Lisäksi se kehottaa sopimusvaltiota säännöllisin ja kattavin tutkimuksin selvittämään maahanmuuttajanaisten syrjintää sekä kokoamaan tilastoja heidän asemastaan työmarkkinoilla, koulutuksessa ja terveydenhuollossa ja mahdollisesti kokemistaan väkivallan muodoista, samoin kuin antamaan seuraavassa määräaikaissäraportissa tätä koskevaa tietoa.

Romaninaiset

31. Komitea panee merkille toimenpiteet, joilla sopimusvaltio on parantanut romaninaisten tietoisuutta oikeuksistaan ja integroitumisestaan suomalaisen yhteiskuntaan. Se on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, että nämä naiset jatkuvasti kohtaavat moninkertaista sekä sukupuoleen että etniseen taustaan perustuvaa syrjintää, mikä ilmenee muun muassa korkeana työttömyysasteena, vaikeuksina saada palveluja ja sisäisenä syrjintänä heidän omista yhteisöissään.

32. Komitea kehottaa sopimusvaltiota toteuttamaan tehokkaita toimenpiteitä poistaakseen romaninaisten syrjinnän ja parantamaan heidän mahdollisuuksiaan nauttia ihmisoikeuksista. Se kannustaa sopimusvaltiota ryhtymään ennakoiviin toimenpiteisiin estääkseen romaninaisten syrjinnän sekä heidän omista yhteisöissään että koko yhteiskunnassa, torjumaan heihin kohdistuvaa väkivaltaa sekä lisäämään heidän tietoisuuttaan sosiaalipalvelujen ja oikeussuojakeinojen saatavuudesta samoin kuin tehostamaan toimenpiteitä, joilla romaninaisia perehdytetään heidän oikeuteensa tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen. Komitea pyytää sopimusvaltiota antamaan seuraavassa raportissaan tietoa etnisiin vähemmistöihin kuuluvien naisten tilanteesta, kuten heidän pääsystänsä koulutukseen, työhön ja terveydenhuoltoon, sekä

niiden toimenpiteiden vaikutuksista ja tuloksista, joilla on pyritty parantamaan heidän asemaansa näillä elämänaloilla, samoin kuin ajan kuluessa tapahtuneen kehityksen suunnasta.

Saamelaisnaiset

33. Komitea antaa tunnustusta lisääntyneistä saamelaisnaisiin kohdistetuista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin liittyvistä tukitoimista sekä kuntien yhteistyössä saamelaiskäräjien kanssa laatimien ohjelmien täytäntöönpanosta. Se on kuitenkin huolestunut siitä, että saamelaisnaiset kohtaavat edelleen moninkertaista syrjintää, mukaan lukien vaikeus saada asianmukaista terveydenhuolto Pohjois-Suomen lääkärripulan vuoksi. Komitea panee erityisesti merkille, ettei saamelaispolitiikassa oteta huomioon sukupuolinäkökulmaa ja että saamelaisnaisten poliittinen edustus on riittämätön sekä heidän yhteisöissään että valtakunnan tasolla.

34. Komitea kehottaa sopimusvaltiota varmistamaan, että saamelaisnaisille järjestetään asianmukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, mukaan lukien lisääntymisterveyspalvelut. Se pyytää sopimusvaltiota varmistamaan, että sukupuolinäkökulma valtavirtaistetaan kaikkeen saamelaisia koskevaan politiikkaan ja ohjelmiin. Komitea kannustaa sopimusvaltiota kehittämään toimenpiteitä, joilla poistetaan kaikenlainen saamelaisnaisiin kohdistuva syrjintä ja väkivalta, mukaan lukien ennakoivaa yhteistyö saamelaisyhteisön kanssa ja sellaisten suunnitelmien laatiminen, joilla lisätään naisten edustusta sekä heidän yhteisöissään että koko suomalaisessa yhteiskunnassa.

Vammaiset naiset

35. Komitea on huolestunut siitä, että vammaiset naiset kohtaavat moninkertaista syrjintää muun muassa koulutukseen ja työhön pääsemisessä, terveydenhuollon palveluissa ja välivallalta suojelemisessa ja ettei heihin suhtauduta erityistarpeet omaavana erityisryhmänä. Se pitää valitettavana riittävän tiedon ja aineiston puutetta, mukaan lukien tilastotieto, sosiaalilainsäädännön ja -politiikan vaikutuksesta vammaisten naisten kannalta samoin kuin tiedon aineiston puuttumista heihin kohdistuvasta väkivallasta.

36. Komitea kehottaa sopimusvaltiota tehostamaan toimiaan vammaisten naisten syrjinnän poistamiseksi, torjumaan heihin kohdistuvaa väkivaltaa ja tunnustamaan heidät erityistarpeet omaavaksi erityisryhmäksi. Se kehottaa sopimusvaltiota ryhtymään tehokkaisiin toimiin, joilla vammaiset naiset integroidaan Suomen työmarkkinoille, sekä säännöllisin ja kattavin tutkimuksin selvittämään heihin kohdistuvaa syrjintää, kokoamaan tilastoja heidän asemastaan työmarkkinoilla, koulutuksessa ja terveydenhuollossa samoin kuin kaikenlaisesta mahdollisesti kokemastaan väkivallasta, sekä seuraavassa määräaikaisraportissa antamaan tietoa näistä asioista.

Eduskunta

37. Komitea vahvistaa, että hallituksella on ensisijainen vastuu ja se on erityisen vastuuvollinen sopimusvaltion yleissopimukseen perustuvien veloitteiden täysimääräisestä täytäntöönpanosta. Komitea kuitenkin korostaa, että yleissopimus sitoo kaikkia valtioelimiä ja kehottaa sopimusvaltiota kannustamaan kansallista parlamenttia omien menettelyjensä mukaisesti, mikäli tarkoituksenmukaista, ryhtymään tarpeellisiin toimiin näiden loppupäätelmien

täytäntöönpanemiseksi ja hallituksen yleissopimuksen koskevan seuraavan raporttiprosessin suhteen.

Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman sekä vuosituhannen kehitystavoitteiden seuranta

38. Komitea kehottaa sopimusvaltiota yleissopimuksen mukaisia velvoitteitaan täyttäessään jatkamaan yleissopimuksen määräyksiä vahvistavien Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman toteuttamista sekä pyytää sopimusvaltiota seuraavassa määräaikaisraportissa antamaan tietoa tästä asiasta.

39. Komitea korostaa myös, että yleissopimuksen täysimittainen ja tehokas täytäntöönpano ovat välttämättömiä vuosituhannen kehitystavoitteiden saavuttamiseksi. Se kehottaa integroimaan sukupuolinäkökulman ja ottamaan yleissopimuksen määräykset nimenomaisesti huomioon kaikissa toimissa, joilla pyritään mainittujen tavoitteiden saavuttamiseen, sekä pyytää sopimusvaltiota seuraavassa määräaikaisraportissa antamaan tietoa tästä asiasta.

Muiden sopimusten ratifioiminen

40. Komitea toteaa, että liittyminen yhdeksään keskeistä kansainvälistä ihmisoikeusasiakirjaan¹ parantaa naisten mahdollisuuksia nauttia ihmisoikeuksistaan ja perusvapauksistaan kaikilla elämänoilla. Tämän vuoksi se kannustaa Suomen hallitusta harkitsemaan niiden asiakirjojen ratifioimista, joissa se ei vielä ole osapuolena, nimittäin kansainvälisen yleissopimuksen siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista, kansainvälisen yleissopimuksen kaikkien ihmisten suojelemista tahdonvastaiselta katoamiselta ja yleissopimuksen vammaisten henkilöiden oikeuksista.

Tiedon levittäminen

41. Komitea pyytää jakamaan nämä loppupäätelmät Suomessa laajalti, jotta kaikki, myös valtion viranomaiset, poliitikot, kansanedustajat sekä nais- ja ihmisoikeusjärjestöt, saataisiin tietoiseksi niistä toimista, joita on toteutettu tai edelleen tarvitaan naisten ja miesten välisen oikeudellisen ja tosiasiallisen tasa-arvon saavuttamiseksi. Se pyytää sopimusvaltiota tehostamaan yleissopimuksen, sen valinnaisen pöytäkirjan, komitean yleisluontoisten suositusten, Pekingin julistuksen ja toimintaohjelman sekä YK:n yleiskokouksen 23. erityisistunnon “Naiset 2000: sukupuolten tasa-arvo, kehitys ja rauha 2000-luvulla” tulosten jakamista erityisesti nais- ja ihmisoikeusjärjestöille.

Loppupäätelmien täytäntöönpanon seuranta

¹ Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus, kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus, kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva kansainvälinen yleissopimus, kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastainen yleissopimus, yleissopimus lapsen oikeuksista, kansainvälinen yleissopimus siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksista, kaikkien ihmisten suojelemista tahdonvastaiselta katoamiselta koskeva kansainvälinen yleissopimus ja yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista.

42. Komitea pyytää sopimusvaltiota toimittamaan kahden vuoden kuluessa yksityiskohtaiset kirjalliset tiedot 16 kappaleessa annettujen suositusten täytäntöönpanosta.

Seuraavan raportin määräaika

43. Komitea pyytää sopimusvaltiota vastaamaan näissä loppupäätelmissä ilmaistuihin huolenaiheisiin seuraavassa yleissopimuksen 18 artiklan mukaisessa määräaikaisraportissaan. Komitea kehottaa sopimusvaltiota antamaan seitsemännen määräaikaisraporttinsa aikataulun mukaisesti vuoden 2011 lokakuussa.